

DR i offensiv for sproget

DR skal være med til at udvikle dansk sprog som et levende udtryk for dansk kultur og dens vekselvirkning med andre kulturer, hedder det i DRs vedtægter. Nu har direktionen valgt at sætte aktiv handling bag ordene og understrege DRs rolle som indehaver af Danmarks største nationale sprogværksted med åbent 24 timer i døgnet. DRs nye sprogpoltiske målsætning lyder således:

DRs udgangspunkt for sprogarbejdet er, at det danske sprog ikke skal forsvares og værnes ved at bygge mentale bastioner og læhegn for at holde fornyelsen og den udenlandske påvirkning af sproget ude.

Det danske sprog skal derimod styrkes i DRs udsendelser gennem en aktiv indsats for at udvikle og anvende dets substans og virkemidler på en levende og offensiv måde.

Til det offensive hører, at DRs medarbejdere i formidlingen skal bidrage til at anvende sprogets mangfoldighed og variation. Sprogligt armod og mangel på nuancer giver ikke alene en fattig oplevelse for lytterne og seerne men også en mangel på præcision og kvalitet i indholdet.

DR har som public service-virksomhed en særlig opgave i forhold til udvikling og vedligeholdelse af det danske sprog og til en omhyggelig omgang med sproget og dets virkemidler. Vi er Danmarks største daglige sprogværksted.

Vi har til opgave at bygge bro over forståelseskløfter - også når det gælder sproglige barrierer på grund af fremmedord eller begreber, som kun er kendt af dele af befolkningen. DR skal kunne fungere som en kultursamlende faktor for alle befolkningsgrupper på tværs af generationer, uddannelse, geografiske og etniske forskelle.

Det er vigtigt for DR at give rum for forskellighederne i anvendelsen af sproget i vores samlede udsendelsesvirksomhed. Den sproglige mangfoldighed betyder, at vi afspejler såvel forskelle i dialekter som forskelle i fortællegenrer, målgrupper med forskellige aldre og uddannelsesmæssig baggrund og programformater med forskellige udfordringer til sproget. Den sproglige alsidighed skal kunne rumme hele spektret fra børneprogrammer og ungdoms-tv til radiodramatik, Rene ord for pengene og Radioavisen.

Landsdækkende nyhedsudsendelser og programpræsentation formidles på basis af et klart og tydeligt, alment forståeligt dansk uden brug af en markant dialekt eller fremmed accent, som kan virke forstyrrende for forståelsen af indholdet.

At udføre opgaven med en offensiv anvendelse af det danske sprog kræver høj sproglig bevidsthed og en styrkelse af den sproglige opmærksomhed i DR som helhed. Det er i internationaliseringen og globaliseringens tidsalder en indlysende public service opgave at have opmærksomheden rettet på det nationale sprog, dets livskraft og udvikling.

Fire sproglige udfordringer for DR

MANGFOLDIGHEDEN. Selv om der arbejdes med sproget i DR, så er vi på samme måde, som en del af uddannelsessektoren oplever de yngre generationers sprogbehandling, ramt af manglende fantasi, udfoldelse og originalitet i anvendelsen af sproget. Vi bruger en meget lille del af sprogets totale udbud, og der er ikke tilstrækkelig opmærksomhed på eller omhu med forskelle i nuancerne. Sådan opleves vi af de professionelle eksperter på det sproglige område.

Når vi lever af netop at fortælle folk en god historie er variationen, den sproglige leg, bevidstheden om brug af frasering, sproglig prægnans og sproglig æstetik, fremførelsens betydning og teknik, evnen til billedskabelse i radioen samt for tv kombinationen til kropssprog og bevægelse ganske afgørende for den samlede forståelighed.

DANSK MED ACCENT. I takt med en stigning i antallet af aktører med anden etnisk baggrund som kilder, medvirkende og programmedarbejdere i DRs udsendelser rejser det dilemmaet, hvor speciel eller fremmedartet en accent kan lyde, hvis den pågældende også skal gøre sig forståelig hos størsteparten af lytterne og seerne. Dilemmaet er størst i radioen, hvor man ikke med billedet kan supplere den lydmæssige oplevelse og på den måde støtte forståeligheden.

FREMMEDORD. Dansk har altid været udsat for udenlandsk påvirkning. Det ville være halsløs gerning at forsøge at holde fremmedordene ude på f.eks. IT-området. Vi må leve med, at det hedder harddisk, software og e-mails.

Vi har til gengæld til opgave at undgå nye forståelseskløfter eller skel mellem de it-stærke og it-svage, mellem de internationalt orienterede og lokalisterne, mellem specialisterne på et område og dem, der ved lige så lidt som alle andre. Det vil med den stærke amerikanske og engelske påvirkning af det danske sprog i disse år og hele den nye internet-verden stille store krav til os og kræve en tid med støttende forklaringer til brugen af en række nøglebegreber, som kun langsomt optages i det danske sprog og måske aldrig får tilpassede fordanskede navne.

DET NYE KOMMA. DR må på et tidspunkt indtage en holdning til brugen af det nye komma. Dansk Sprognævn anvender i disse måneder store kræfter på at overbevise alle om, at de skal skifte det gamle og med det nye.

En analyse af de to former for kommasætninger foretaget af professor Peder Skyum Nielsen viser, at det nye komma vil være en klar fordel for tekster, der skal formidles mundtligt, fordi det giver flere naturlige ophold og pause i læsningen end det gamle.

Direktionen har besluttet indtil videre ikke at fastlægge en fælles hus-policy på området men at fastholde det grammatiske komma i officiel korrespondance fra DR. De enkelte afdelinger i huset må derfor indtil videre tilrettelægge en hensigtsmæssig og koordineret politik i forhold til f.eks. tekstning på tv, tekst-tv og online. Sagen tages op til fornyet overvejelse i direktionen om et års tid. I mellemtiden følges udviklingen omkring det nye kommas udbredelse.